

Stanowisko KRRiT
z dnia 12 września 2006 roku
w sprawie ochrony małoletnich widzów programów telewizyjnych

Ustawa o radiofonii i telewizji art. 18 ust. 4-5b oraz rozporządzenie KRRiT z 23 czerwca 2005 r. określają obowiązki nadawców telewizyjnych w zakresie ochrony małoletnich widzów. Realizując swe ustawowe zadania KRRiT przeprowadziła w marcu 2006r. tygodniowy całodobowy monitoring 4 programów telewizyjnych w celu kontroli wykonywania tych obowiązków przez nadawców. Był on powtórzeniem kontroli przeprowadzonej w 2005 roku, której wyniki były niepokojące. Podobnie jak poprzednio, monitoring w 2006 r. objął programy największych polskich nadawców telewizji naziemnej: dwóch nadawców publicznych (TVP 1 i TVP 2) oraz dwóch nadawców koncesjonowanych (POLSAT i TVN). Wyniki monitoringu wykazały powtórnie liczne przypadki naruszania obowiązujących przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT.

Stwierdzono, że po upływie 7 miesięcy od momentu wejścia w życie rozporządzenia KRRiT nowy system kwalifikowania i oznaczania audycji i innych przekazów został przez największych polskich nadawców telewizyjnych wprowadzony głównie od strony formalnej, natomiast sposób dokonywania merytorycznej kwalifikacji audycji do odpowiednich kategorii wiekowych budzi poważne zastrzeżenia. W wielu przypadkach stwierdzono stosowanie praktyki zaniżania kategorii wiekowych, pozwalające przesuwać na godziny wcześniejsze emisje audycji, które prawidłowo zakwalifikowane powinny być nadawane, bądź to po godzinie 20.00 (z kwalifikacją "od lat 16"), bądź to po godz. 23.00 (z kwalifikacją „od lat 18”). Nasuwa to podejrzenie o świadomą manipulację systemem klasyfikacyjnym dokonywaną kosztem zdrowia psychicznego i moralnego małoletnich widzów. Przypadki takie podważają wiarygodność wprowadzonego przez ustawodawcę systemu ochrony małoletnich i ostrzegania widzów oraz ograniczają jego praktyczną przydatność dla rodziców i wychowawców. Zaniepokojenie KRRiT budzi zwłaszcza błędne i zagrażające dzieciom kwalifikowanie przez nadawców do kategorii „od lat 12” wielu audycji - w tym rozmaitych sensacyjnych paradokumentów - zawierających jednostronny obraz świata pełnego kłamstw, przemocy, występków i zbrodni, których odbiór wymaga większej dojrzałości psychicznej i intelektualnej, niż dysponują przeciętnie dzieci w tym wieku i które poprzez to stanowią istotne zagrożenie dla zdrowia psychicznego i moralnego małoletnich widzów. Innego rodzaju częstym błędem jest fakt nadawania przez nadawców audycjom cyklicznym

(szczególnie serialom oraz niektórym audycjom typu *talk show*), stałej kwalifikacji wiekowej bez względu na zawartość danego odcinka cyklu, podczas gdy poszczególne odcinki często zasadniczo różnią się treściowo i wymagają każdorazowo odrębnej kwalifikacji. Monitoring wykazał też przypadki błędnej, tj. zaniżonej kwalifikacji niektórych filmów fabularnych. Stwierdzono również manipulację zwiastunami audycji. Polegała ona na promowaniu audycji zwiastunami w ogóle nie oznakowanymi lub oznakowanymi niższą kategorią wiekową niż kwalifikacja nadana samej audycji.

W związku z powyższym KRRiT oświadcza, iż nie będzie tolerować przypadków naruszania przez nadawców obowiązujących przepisów chroniących dzieci i młodzież. KRRiT ostrzega, że we wszystkich takich przypadkach będzie stosować, zdecydowanie i konsekwentnie, w sposób szerszy, niż miało to miejsce dotychczas, sankcje przewidziane ustawą o radiofonii i telewizji (art. 53, ust. 1).

Jednocześnie KRRiT wyraża nadzieję, iż niniejsze stanowisko stanie się dla wszystkich nadawców telewizyjnych bodźcem do krytycznej autorefleksji nad dotychczasową praktyką oraz do niezwłocznego podjęcia konkretnych działań celem jej zmiany w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie i prawidłowy rozwój małoletnich widzów.

Przewodnicząca
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Elżbieta Kruk